

ISSN: 2774-0390 (Online)

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Journal of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University

Homepage: <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU>

e-mail: jmssnru@gmail.com

แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

Guidelines for enhancing Vocational National Educational Test (V-NET)
achievement among students under Phayao Vocational Education commission

อนุสรณ์ บุญเจริญปัญญา^{1*}, กษิฏวิญญ์ มีพรหม²

Anusorn Buncharoenpanya^{1*}, Kasidit Meeprom²

^{1,2} หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

^{1,2} Master of Education Program in Educational Administration, School of Education, University of Phayao

*Corresponding author's e-mail: 67206517@up.ac.th^{1*}, Krueins@gmail.com²

Received: March 16, 2026

Revised: March 17, 2026

Accepted: May 19, 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา 2) เสนอแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา จำนวน 140 คน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด 1) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น .990 และ 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการคิดเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสมรรถนะภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวทางแบบ CEFR อยู่ในระดับปานกลาง 2) แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา พบว่า มีทั้งหมด 14 แนวทาง

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์, การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET), อาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

Abstract

The objectives of this research study were 1) to investigate the current state of educational development regarding the Vocational National Educational Test (V-NET) among students under Phayao Vocational Education and 2) to propose guidelines for improving the V-NET achievement of these students. The research sample consisted of 140 government teachers from educational institutions under the Phayao Vocational Education Commission, supplemented by three qualified experts. The research instruments comprised two types: 1) a 5-point Likert scale questionnaire with a Cronbach's alpha reliability coefficient of .990 and 2) a semi-structured interview form. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The results revealed that: 1) The overall current state of V-NET development among students under Phayao Vocational Education Commission was at a high level. When considering individual dimensions, systematic thinking yielded the highest mean, corresponding to the highest level, whereas English proficiency based on the CEFR framework record the lowest mean score, remaining at a moderate level. 2) A total of 14 development guidelines were formulated to enhance the V-NET achievement of students under the Phayao Vocational Education Commission.

Keywords: achievement development, Vocational National Educational Test (V-NET), Phayao Vocational Education

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้วางรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศมุ่งสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ การมุ่งเน้นพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัย เพื่อสร้างทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีทักษะ ความรู้ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในยุคศตวรรษที่ 21 (ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580), 2561)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตกำลังคนระดับฝีมือ จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) โดยมุ่งเน้นการปฏิรูปกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและตลาดแรงงาน ทั้งนี้เพื่อให้การผลิตและพัฒนาากำลังคนสายอาชีพเป็นฟันเฟืองสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและรองรับการเติบโตของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) จัดขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางความรู้ ความพร้อมในการประกอบอาชีพ ตลอดจนทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ผลคะแนนสะท้อนให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2565)

สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา มีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนาากำลังคนสายอาชีพให้มีคุณภาพตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมรรถนะหลัก

และสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2568) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา ในช่วง 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง พบว่า คะแนนเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ย 40.52 ปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ย 38.04 และปีการศึกษา 2567 มีค่าเฉลี่ย 37.58 ซึ่งยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเข้าสู่อาชีพของผู้เรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา เพื่อให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่สนใจนำแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษาไปใช้ในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

การทบทวนวรรณกรรม

ผลสัมฤทธิ์การทดสอบ

Nguyen et al. (2020) อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์การทดสอบหมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความรู้ของผู้เรียนผ่านแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาและเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อสะท้อนระดับการบรรลุผลการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ ขณะที่ วชิพร แยมอิม (2564) ให้ความหมายว่า เป็นคะแนนที่นักเรียนได้รับจากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนถึงระดับความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในขณะเดียวกัน ศรีสุภา วรคามิน (2565) ระบุว่า ผลสัมฤทธิ์การทดสอบคือระดับความรู้และความสามารถของผู้เรียนที่เกิดขึ้นภายหลังกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการวัดการเปลี่ยนแปลงทางพุทธิพิสัยตามแนวคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy) ได้แก่ ด้านความจำ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ ผ่านเครื่องมือการประเมินทั้งแบบปรนัยและอัตนัยอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ปภัสสร เรืองวงศ์ (2566) ได้ขยายขอบเขตว่าผลสัมฤทธิ์นี้ครอบคลุมถึงทักษะที่เกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ ผ่านการเรียนรู้การสอนและกิจกรรมต่าง ๆ และ Wong (2024) เน้นย้ำว่าผลสัมฤทธิ์การทดสอบเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ครูทราบระดับความเข้าใจและความก้าวหน้าของผู้เรียนว่าบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2567) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) หมายถึง การทดสอบความรู้และประเมินสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ มีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ 2) ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง 4) ด้านการวางแผนและการจัดตารางเวลาการทำงาน 5) ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 6) ด้านการคิดเป็นระบบ 7) ด้านสมรรถนะภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวทางแบบ CEFR 8) ด้านสมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรินทร์ เผลยไกร และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนประเภทวิชาอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 รูปแบบ ระหว่างใช้กระบวนการวิจัยกับใช้ผลการวิจัย และการสอนแบบเดิม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่จำนวน 2 คู่ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยกับการสอนแบบเดิม และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผลการวิจัยกับการสอนแบบเดิม

อรรพวรรณ สังข์ทอง (2568) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยใช้ HAW KHRK Model เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาที่นำไปฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ผลการศึกษาพบว่าแนวทางการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยใช้ HAW KHRK Model เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาที่นำไปฝึกอาชีพในสถานประกอบการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปภัสสร จักบุญพันธ์ และคณะ (2568) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ชาติไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Hariyanto et al. (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในสถานศึกษาอาชีวศึกษากรรณศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ ดีกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยาย

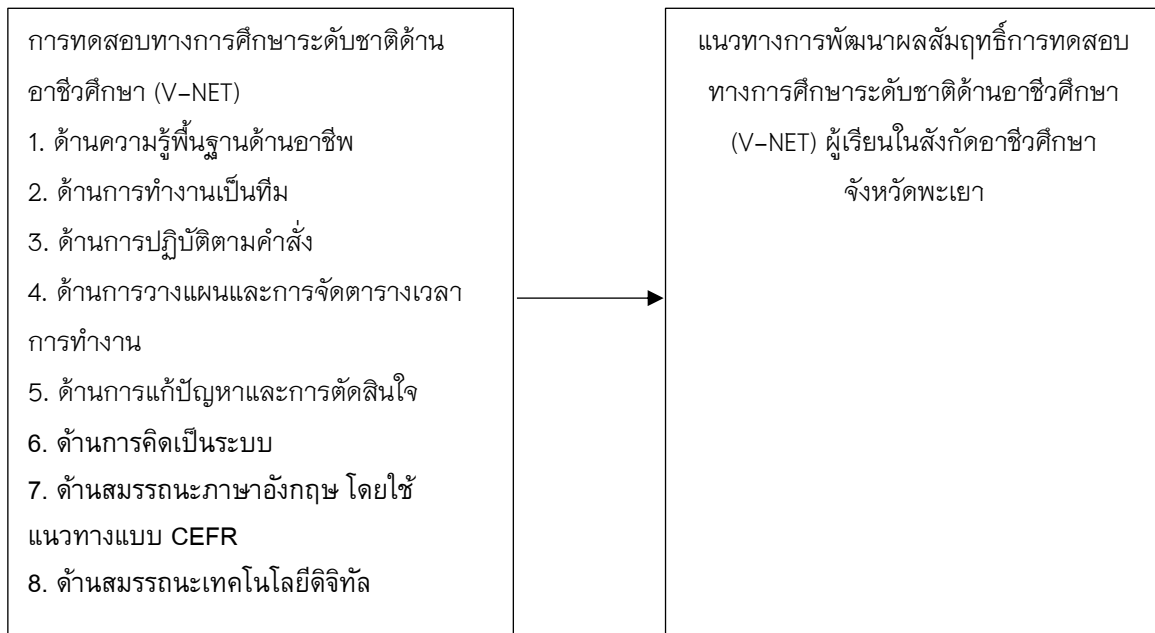
Bernas & Andal (2024) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สมรรถนะเชิงผลิตภาพ และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาครูสายวิชาชีพ-อาชีวศึกษา (BTVTED) ผลการศึกษาพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพสูงในการกระตุ้นความผูกพันในการเรียนรู้ (Learning Engagement) ของนักศึกษาครูอาชีวศึกษา (BTVTED) ทั้งในส่วนของการเรียนรู้ และการลงมือปฏิบัติงาน ซึ่งระดับความผูกพันในการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นนี้ ส่งผลเชิงบวกต่อ การพัฒนาสมรรถนะการผลิตเฉพาะด้านของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์การทดสอบเป็นตัวชี้วัดระดับความรู้ ทักษะของผู้เรียนที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งในบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะสะท้อนผ่านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ที่ครอบคลุมสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ มีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) อาทิ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน การใช้ปัญหาเป็นฐาน และการใช้โครงงานเป็นฐาน รวมถึงการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มีระบบ ผลการศึกษาเหล่านี้จึงเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้วิจัยในการศึกษาสภาพปัจจุบันและกำหนดแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ V-NET ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-

NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดตัวแปรต้น คือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ 2) ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง 4) ด้านการวางแผนและการจัดตารางเวลาการทำงาน 5) ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 6) ด้านการคิดเป็นระบบ 7) ด้านสมรรถนะภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวทางแบบ CEFR 8) ด้านสมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อกำหนดเป็นทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) โดยแบ่งรูปแบบการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูของสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา จำนวน 5 แห่ง ครู มีจำนวน 220 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และนำมากำหนดสัดส่วนตามขนาดของกลุ่มประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจ

รายการ (checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา รวม 8 ด้าน จำนวน 61 ข้อ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแนวคิด (Likert, 1932) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .990 ซึ่งอยู่ในระดับความเชื่อมั่นสูงมาก หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดย ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารเพื่อขอรับการพิจารณา รับรองจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อได้เอกสารรับรอง โครงการแล้ว จึงได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัย โดยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยเดินทางส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยารูปแบบออนไลน์ โดยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งคืนภายใน 30 วัน เมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่ตอบกลับและมีความสมบูรณ์ครบถ้วนจำนวน 140 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 100 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำข้อมูลทั้งหมดไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการนำค่าเฉลี่ยของสภาพสภาพปัจจุบันของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยาที่มีประเด็นการแปลผลที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ระดับมากจนถึงระดับน้อยที่สุดไปสร้างแบบสัมภาษณ์ มี 14 ประเด็นคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดย ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารเพื่อขอรับการพิจารณา รับรองจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อได้เอกสารรับรองโครงการแล้ว จึงได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัย โดยการออกหนังสือขอความร่วมมือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ จากนั้นจึงติดต่อนัดหมายกับผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลาและสถานที่ ในการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน แยกพิจารณาตาม เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงาน ผลปรากฏตามรายละเอียด ตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	72	51.43
หญิง	64	45.71
อื่น ๆ	4	2.86
2. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	102	72.86
ปริญญาโท	38	27.14
ปริญญาเอก	0	0
3. ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	111	79.29
10 – 20 ปี	22	15.71
21 – 30 ปี	7	5
มากกว่า 30 ปี	0	0

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งหมด 140 คน ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 51.43 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 และเพศอื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86 ตามลำดับ ด้านวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับ ปริญญาตรี มากที่สุดถึง 102 คน คิดเป็นร้อยละ 72.86 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 27.14 ด้านประสบการณ์ทำงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 79.29 รองลงมาคือช่วงประสบการณ์ 10 – 20 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71 และช่วง 21 – 30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

2. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)	ลำดับ
1	ด้านความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ	4.09	.56	มาก	6
2	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.24	.71	มาก	5
3	ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง	4.29	.75	มาก	2
4	ด้านการวางแผนและการจัดตารางเวลาการทำงาน	4.26	.74	มาก	4
5	ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ	4.27	.67	มาก	3
6	ด้านการคิดเป็นระบบ	4.57	.79	มากที่สุด	1
7	ด้านสมรรถนะภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวทางแบบ CEFR	3.14	.61	ปานกลาง	8
8	ด้านสมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัล	3.84	.51	มาก	7
ภาพรวม		4.09	.67	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการคิดเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .79) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .75) ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .67) ด้านการวางแผนและการจัดตารางเวลาการทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .74) ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .71) ด้านความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .56) ด้านสมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสมรรถนะภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวทางแบบ CEFR อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = .61) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา มีทั้งหมด 14 แนวทาง

แนวทางที่ 1 สถานศึกษาควรมีกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะที่เชื่อมโยงมาตรฐานอาชีพและมาตรฐานการทดสอบระดับชาติ และการบูรณาการมาตรฐานความปลอดภัยในทุกกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกับสถานประกอบการเพื่อปรับปรุงหลักสูตร

แนวทางที่ 2 สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรม ส่งเสริมการตัดสินใจเลือกเส้นทางอาชีพตามความถนัด ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา การออกหน่วยบริการสังคม การแนะแนวเชิงรุก โดยนำข้อมูลผลสอบรายบุคคลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล

แนวทางที่ 3 ครูผู้สอนควรกำหนดเป้าหมายร่วมกับผู้เรียนที่ชัดเจน ส่งเสริมการสื่อสารวิชาชีพอย่างโปร่งใส ผ่านกระบวนการ PLC และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศความไว้วางใจและความสัมพันธ์เชิงบวก การออกหน่วยบริการสังคม การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน การทำงานแบบการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

แนวทางที่ 4 สถานศึกษาควรมีระบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน แบ่งบทบาทหน้าที่ตามศักยภาพ และรับผิดชอบงานร่วมกัน

แนวทางที่ 5 ครูควรพัฒนาทักษะการรับสารของผู้เรียนผ่านการฝึกฟังอย่างมีวิจารณญาณ การสรุปสาระสำคัญ และการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมกับการกิจ รวมทั้งปลูกฝังพฤติกรรมการซักถามอย่างสร้างสรรค์ การกำหนดภารกิจที่ชัดเจน การกำกับติดตามผล การฟังอย่างมีส่วนร่วม การตีความ กิจกรรมที่มีการสะท้อนคิด การทวนคำสั่ง

แนวทางที่ 6 สถานศึกษาควรกำหนดกรอบเวลาและการติดตามงานอย่างชัดเจน ควบคู่กับการสะท้อนผลการทำงานและการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด โดยไม่เน้นการลงโทษ แต่เน้นการพัฒนา การกำหนดให้มีการสอดแทรกโจทย์ปัญหาลงในกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างวินัยเรื่องเวลาต้องใช้ทฤษฎี การวางแผนโดยเน้น การเสริมแรงทางบวก

แนวทางที่ 7 ครูควรจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติที่จำลองสถานการณ์การทำงานจริง การสอดแทรกไว้ในรายวิชา โครงการและโครงงาน การเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้ประกอบการผ่านกิจกรรมการหารายได้ระหว่างเรียนของกลุ่มนักศึกษา การพัฒนาทักษะการรู้คิด

แนวทาง 8 สถานศึกษาควรปลูกฝังทักษะการบริหารจัดการตนเองการปลูกฝังทักษะการบริหารจัดการตนเองโดยส่งเสริมการวางแผนชีวิต การบริหารเวลา และการดูแลสุขภาพ การจัดลำดับความสำคัญของภารกิจก่อนหลัง

แนวทางที่ 9 สถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานและกรณีศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทดลองและเรียนรู้จากผลลัพธ์จริง การเรียนรู้โดยใช้โครงการ โครงงาน หรือชิ้นงานเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

แนวทางที่ 10 สถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้ข้อมูลและประสบการณ์เป็นฐานในการตัดสินใจ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมการให้บริการวิชาชีพ การเปลี่ยนความรู้ฝังลึก จากประสบการณ์ เป็นความรู้ชัดแจ้ง การถอดบทเรียน

แนวทางที่ 11 สถานศึกษาควรส่งเสริมการบูรณาการภาษาอังกฤษกับบริบทงานอาชีพ เน้นการสื่อสารและการสืบค้นข้อมูลที่จำเป็นต่อการทำงาน การประเมินผลสัมฤทธิ์ผ่านหน่วยงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล การพัฒนาหลักสูตร และรายวิชา เกี่ยวกับทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน ให้เป็นไปตามมาตรฐาน

แนวทางที่ 12 สถานศึกษาควรส่งเสริมการฝึกทักษะการเขียนควรใช้รูปแบบตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ เช่น การกรอกแบบฟอร์มและบันทึกย่อ การจดบันทึกข้อมูลตั้งแต่ขั้นตอนการติดต่อประสานงานกับลูกค้า การกรอกแบบฟอร์มใบสมัครงาน หรือการเขียนอีเมลสั้นๆ

แนวทางที่ 13 สถานศึกษาควรส่งเสริมการทักษะการใช้โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การจัดการข้อมูล และการใช้เครื่องมือออนไลน์ผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การจัดเก็บข้อมูลผู้เรียนลงในระบบเครือข่ายดิจิทัล การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และขยายผลเพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาผู้เรียนในอนาคต ส่งเสริมผู้เรียนจากผู้ใช้เทคโนโลยีสู่การเป็นผู้สร้างสรรค์คอนเทนต์ดิจิทัล

แนวทางที่ 14 สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักด้านความปลอดภัยไซเบอร์และจริยธรรมดิจิทัล ควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนเป็นลำดับแรก โดยต้องเน้นย้ำและสร้างความตระหนักให้เห็นถึงผลกระทบจากการขาดจริยธรรม การบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

การอภิปรายผล

สภาพปัจจุบันของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ V-NET ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการคิดเป็นระบบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยาได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นลำดับขั้นตอนผ่านการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมสร จักขุพันธ์ และคณะ (2568) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ในส่วนของสมรรถนะด้านอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมากตามลำดับ ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการวางแผนและการจัดตารางเวลาการทำงาน และด้านการทำงานเป็นทีม ผลลัพธ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในสถานประกอบการอย่างเด่นชัด สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ เกลยไกร และคณะ (2565) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานและการใช้ผลการวิจัย สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสายอุตสาหกรรมได้อย่างแตกต่างจากการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับประเด็น ด้านสมรรถนะภาษาอังกฤษ (CEFR) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การวัดผลสู่มาตรฐานสากลที่เข้มงวดขึ้น ทำให้ผู้เรียนยังอยู่ในช่วงปรับตัวและขาดการฝึกฝนในสถานการณ์จริงที่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับรายงานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2568) ที่ระบุว่าคะแนน V-NET ของจังหวัดพะเยาในด้านภาษาอังกฤษมีแนวโน้มลดลงเมื่อเข้าสู่เกณฑ์ CEFR ซึ่งสะท้อนถึงช่องว่างในการแข่งขันระดับสากล

แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา สถานศึกษาควรปรับปรุงและบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ มาตรฐานการทดสอบระดับชาติ และมาตรฐานความปลอดภัย โดยร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างใกล้ชิด มุ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลผลสอบ V-NET เป็นรายบุคคลเพื่อพัฒนาผู้เรียนตรงตามศักยภาพ ควบคู่กับการแนะแนวเชิงรุกในระดับมัธยมศึกษาเพื่อส่งเสริมการเลือกเส้นทางอาชีพตามความถนัด ตลอดจนจัดกิจกรรมที่สร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับอรรวรณ สังข์ทอง (2568) ที่ได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยใช้ HAW KHRK Model เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่นำไปฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งผลการศึกษพบว่าแนวทางดังกล่าวมีคุณภาพและประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Hariyanto et al. (2023) พบว่าผู้เรียนที่เรียนผ่านรูปแบบโมเดลการเรียนรู้เชิงผู้ประกอบการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีกว่าการเรียนด้วยวิธีบรรยายอย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความร่วมมือที่เหนียวแน่นระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินระดับชาติ ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลผลสอบ V-NET เป็นรายบุคคลเพื่อพัฒนาผู้เรียนตรงตามศักยภาพ ควบคู่ไปกับการนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนอย่างหลากหลาย การมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเรียนรู้เชิงรุก

ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวและสามารถบูรณาการความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ดีกว่าการบรรยายแบบเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของปภัสสร จักขุพันธ์ และคณะ (2568) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์หลังเรียนให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bernas & Andal (2024) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ช่วยกระตุ้นความผูกพันในการเรียนรู้ ทั้งในด้านการลงมือปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะเฉพาะด้านที่ดีกว่าการเรียนวิธีบรรยายแบบเดิมอย่างชัดเจน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา โดยพบว่าผู้เรียนมีทุนทางปัญญาที่สำคัญคือทักษะการคิดเป็นระบบ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด อันเป็นรากฐานสำคัญที่สามารถนำไปต่อยอดสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยวิกฤตที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ V-NET ในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในรอบ 3 ปี คือ สมรรถนะภาษาอังกฤษตามแนวทาง CEFR ซึ่งเป็นจุดที่ต้องเร่งพัฒนาเนื่องจากมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับปานกลาง การยกระดับผลสัมฤทธิ์จึงต้องอาศัยกลยุทธ์การบูรณาการผ่าน 14 แนวทางการพัฒนามุ่งเน้นการปรับสมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัลควบคู่ไปกับการรู้พื้นฐานด้านอาชีพ เพื่อปิดช่องว่างในการปรับตัวเข้าสู่มาตรฐานการทดสอบระดับสากล โดยเน้นการสร้างสมดุลระหว่างจุดแข็งด้านกระบวนการคิดเชิงระบบและความเป็นเลิศทางทักษะอาชีพ เพื่อพลิกฟื้นคะแนนทดสอบให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยาควรเร่งแก้ไขจุดอ่อนด้านสมรรถนะภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR และปัญหาทักษะดิจิทัลของผู้สอน โดยนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก และกระบวนการวิจัยมาบูรณาการเพื่อรักษาจุดแข็งด้านการคิดเป็นระบบและการทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการผ่านระบบทวิภาคี เพื่อแก้ปัญหาคะแนน V-NET ที่มีแนวโน้มลดลงและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

1.2 แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ V-NET จังหวัดพะเยา ควรเน้นการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาบูรณาการ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก อาทิ การใช้โครงงานและปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม การวางแผน และการแก้ปัญหา ควบคู่ไปกับการยกระดับสมรรถนะภาษาอังกฤษตามมาตรฐาน CEFR และความฉลาดทางดิจิทัลผ่านสถานการณ์จำลองและการใช้สื่อเสมือนจริง เพื่อเปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีจริยธรรมและมีทักษะสอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติและสากลอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

เอกสารอ้างอิง

- ปภัสสร เรืองวงศ์. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับสื่อบอร์ดเกม เรื่อง ความปลอดภัยและทักษะในปฏิบัติการ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยพะเยา. <https://updc.up.ac.th/server/api/core/bitstreams/b25cd24e-dff3-4f00-8725-ceacfb0561d7/content>.
- ปภัสสร จักขุพันธ์, ระพิน ชูชื่น และมัธยม เรื่องแสน. (2568). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ประเทศไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช. 3) สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 8(6), 740-758. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JMCR/article/view/9351>.
- ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561- 2580). (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 1-71.
- พัชรินทร์ เฉลยไกร, อัครรัตน์ พูลกระจ่าง และรินรติ พรามณี. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานสำหรับจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 14(3), 206-219. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pimjournal/article/view/252096>.
- วชิพร แยมอิม. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3837/1/60262403.pdf>.
- ศรีสุภา วรคามิน. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในรายวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Srisupha.Vora.pdf>.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2565). *คู่มือการจัดสอบ V-NET การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ด้วยระบบดิจิทัล (Digital Testing) ประจำปีการศึกษา 2564*. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). สืบค้น 15 พฤษภาคม 2569 จาก <https://www.niets.or.th/th/content/uploads/editor/files/V-NET/Inside V-Net 2564 รวมเล่ม.pdf>.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2567). *เนื้อหาการสอบ (Test Blueprint) V-NET ปีการศึกษา 2567*. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). สืบค้น 15 พฤษภาคม 2569 จาก <https://www.niets.or.th/th/content/uploads/editor/files/V-NET/ TB V-NET ขึ้นเว็บ ปีการศึกษา 2567.pdf>.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2568). *ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)*. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560–2579. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. <https://www.vec.go.th/wp-content/uploads/2026/05/05-1-แผนพัฒนาอาชีวศึกษา20ปี.pdf>.
- อรรวรณ สัจทอง. (2568). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยใช้ HAW KHRK Model เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนราย วิชาที่นำไปฝึกอาชีพในสถานประกอบการ. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2*, 5(2), 56–81.
<https://so11.tci-thaijo.org/index.php/AndamamJournal/article/view/2542>.
- Bernas, R. F., & Andal, E. Z. (2024). Project-based learning approach, productive competence, and learning engagement of the Bachelor of Technical-Vocational Teacher Education (BTVTED) students. *International Journal of Open-Access, Interdisciplinary & New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center*, 3(2), 576–595. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.27075.00807>.
- Hariyanto, V. L., Hidayah, R., Pratama, G. N. I. P., & Syamsudin, R. N. (2023). Project-based learning at vocational schools: A case study of the implementation of entrepreneurship learning model. *International Journal of Instruction*, 16(3), 283–306. <https://doi.org/10.29333/iji.2023.16316a>.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1–55.
- Nguyen, T. T., Aquino, P. G., Jr., Doan, H. L., Vu, D. N., & Jalagat, R. C., Jr. (2020). Performance of students in achievement test: Implications for managerial planning. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(8s), 4581–4594.
https://www.researchgate.net/publication/342638294_Performance_of_Students_in_Achievement_Test_Implications_for_Manual_Planning.
- Wong, L. (2024). *Achievement tests: Definition, types & best practices for educators*. Poll Everywhere Blog. Retrieved May 15, 2026, from <https://blog.poll Everywhere.com/achievement-tests>.